

OIKAISUVAATIMUS Jyväskylän kaupunginhallitukselle

Päätökseen § 306 Ennakkokäsitys Jyväskylän Jäähalli Oy:lle

Diaarinumero: D/4729/00.01.02/2024

Käsiteltäväksi:

Jyväskylän kaupunginhallitus
kirjaamo@jyvaskyla.fi

1. Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Jyväskylän kaupunginhallitus § 306 Ennakkokäsitys Jyväskylän Jäähalli Oy:lle

Diaarinumero: D/4729/00.01.02/2024

2. Vaadittu muutos

Päätös pitää kumota. Perusteet on esitetty alla.

3. Perustelut

Päätös pitää kumota alla olevilla perusteilla:

1. Kaupunki antaa 2,4 milj. euron lainatakauksen ilman riskiarviointia

Jyväskylän konserniohjeiden mukaan: *"Kaupungin tytäryhteisöjen investointeja ohjataan tytäryhteisöille asetetulla velvollisuudella hankkia kaupungin ennakkokäsitys ennen merkittävistä investoinneista päättämistä."* Täten kaupunki on katsonut, että Jyväskylän Jäähalli Oy:n (myöhemmin myös Yhtiö tai Jäähalliyhtiö) 2,4 milj. euron Hippos-suunnitelmien ostaminen on merkittävä investointi.

Nyt Yhtiölle annetaan oikeus tähän merkittävään 2,4 milj. euron investointiin ja samaan summaan oikeus yritystodistusohjelmaan, jossa on kaupungin takaus (kaupunginvaltuusto 30.10.2017/115). Asiassa ei ole tehty riittävää riskianalyysiä, joka pitäisi ehdottomasti olla olemassa ja päättäjien tiedossa, koska Jyväskylän kaupunki joutui maksamaan saman Yhtiön 5 miljoonan euron bulletlainan aivan äskettäin.

2,4 milj. euroa on merkittävä, sillä syksyllä valtuusto keskusteli pitkään ja äänesti kuntaveroprosentin nostamisesta, mikä tuo 2,8 milj. euron lisätulot kaupungille. Siten nyt käsiteltävä summa on lähellä veroprosentin noston tuottoa.

2. Suunnitelmien oston todellinen tarkoitus on rahoittaa Jyväskylän Hippos Ky:tä Jäähalliyhtiön kautta

Päätöstekstistä asia kerrotaan suoraan *"Jyväskylän Hippos Ky:n on mahdollista jatkaa hankkeen valmistelua ja suunnittelua kauppahinnan turvin."* Siten Jäähalliyhtiö toimii vain

bulvaanina, koska se on osa yritystodistusohjelmaa (kaupunginvaltuusto 30.10.2017/115).

Päätöstekstissä on perusteluna kerrottu, että *"Kaupan tarkoituksena on varmistaa hankkeen valmistelun eteneminen hallinto-oikeuden käsittelyaikataulusta riippumatta."* Valitus ei koske millään tavoin Jyväskylän Hippos Ky:tä, joka voisi valituksesta huolimatta jatkaa Hippoksen suunnittelua haluamallaan tavalla.

Tosiasiasa motiivina hankkia Jäähalliyhtiön avulla rahaa Jyväskylän Hippos Ky:lle, jotta se voisi ylipäättään jatkaa toimintaansa. Riski sille, että laina tulee Jäähalliyhtiön bulletlainan tavoin Jyväskylän kaupungin maksettavaksi, on ilmeinen.

3. Liikuntakeskuksen ja Hippos-parkin suunnitelmien vakuusarvoa ei perustella

Päätöksessä mainitaan *"Liikuntakeskuksen ja Hippos-Parkin jo laaditut suunnitelmat toimivat vakuutena Jääurheilukeskuksen suunnittelun loppuun saattamiselle."* Tällä ei ole mitään arvoa, koska päätöksentekijöille ei kerrota, mitä suunnitelmat pitävät sisällään. Vakuusarvosta ei ole annettu mitään selvitystä. Tällaisen arvion puuttumisen on esimerkiksi Hallinto-oikeus 02/2018 Ähtärin pandatalon päätöksessään katsonut yhdeksi perusteluksi kumota Ähtärin kaupungin päätös.

Kaiken kaikkiaan ko. perustelu on yhtä sanahelinää, joka ei korreloi todellisuuden kanssa, eikä takaa mitenkään Jääurheilukeskuksen loppuun saattamista.

4. Kiinnitysten arvo on olematon, joten kuntalain edellyttämää vastavakuutta ei ole

Päätöstekstissä kerrotaan *"Takauksella on kuntalain edellyttämänä vastavakuutena jäähallirakennuksen kiinteistökiinnitykset."* Huomioiden jäähallin ikä, korjausvelka, tehdyt kunto- ja sisäilmakartoitukset, kiinnityksen saajan hankaluus myydä kiinteistö, mahdollisesti realisoituva purkuvelvollisuus sekä nykyinen markkinatilanne ja varsinkin yksityisten tahojen haastava tilanne saada lainaa, eivät kiinteistökiinnitykset kata 2,4 milj. euroa. Kaupungille jää parhaimmassakin tapauksessa yli miljoonan euron riski. Kiinnitysten arvo riippuu siitä, paljonko lainan myöntäjä antaa niille arvoa. Kuntalain mukaan kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Takaukselle ei ole kuntalain edellyttämää riittävää vastavakuutta.

5. Lainan perustana olevia suunnitelmia ei määritellä, eikä tarkenneta

Päätöksessä ei kerrota mitä saadaan vastineeksi lainan takaukselle. Esittelylistan tekstissä puhutaan suunnitelmista kertomatta muuta. Päätöksessä pitäisi selkeästi kertoa millaisista suunnitelmista on kyse. On aivan eri asia, tehdäänkö päätös esimerkiksi kaavasunnitelmasta, rakennuslupasuunnitelmasta tai jostain muusta. Päätökseen pitäisi kirjoittaa auki millaisesta suunnittelusta tai suunnitelmista on kyse, koska muutoin päätöksentekijät eivät tiedä mitä lainarahoituksella tehtävä suunnittelutyö pitää sisällään. Tätä on pidettävä hallintolain hyvänhallinnon vastaisena toiminta.

6. Jäähalliyhtiön lyhytaikaisesta 1,4 milj. euron lainasta ei ole tietoa

Päätöksessä kerrotaan, että neuvotellusta 4,5 milj. euron limiitistä olisi jo käytössä 1,4 milj. euroa. Mihin tarkoitukseen 1,4 milj. euroa on? Tämä olisi päätöksentekijöiden välttämätöntä tietää, koska haetaan takausta.

7. Ristiriitaisuudet aiempien päätösten kanssa

Päätöksessä on myös ristiriitaisuuksia Jyväskylän kaupungin aikaisempien päätösten kanssa. Näistä merkittävin on Jyväskylän kaupunginvaltuuston 30.9. 2024 päättämä Hippoksen leasingmallin hyväksyminen. Sitä varten kaupunginvaltuutetut saivat tehdä kysymyksiä Hippos-hankkeesta, joihin kaupunki vastasi. Nämä vastaukset ovat keskeinen valtuutettujen tietolähde 30.9.2024 valtuustopäätöstä varten:

- Em. valtuustolle annetussa vastausasiakirjassa kerrotaan, että *"Jyväskylän Jäähalli Oy ajetaan alas suunnitelmien mukaisesti ja tätä varten Jyväskylän kaupunki on hankkinut omistukseensa kaikki yhtiön osakkeet"*. Nyt kaupunginhallituksen päätöksessä annetaan omistajaohjauksessa iso uusi tehtävä Jäähalli Oy:lle, vaikka paria kuukautta aikaisemmin jäähallyhtiötä oltiin ajamassa alas. Kaupunginvaltuutettujen tulisi voida luottaa aikaisempaan päätöksentekoonsa, jonka nyt kaupunginhallitus omavaltaisesti muuttaa. Miksi?
- Em. valtuustolle annetussa asiakirjassa kerrotaan valtuutetuille, että Hippos-hanke ja rakennusvalvonta ovat neuvotelleet voimassa oleviin rakennussuunnitelmiin muutoksista, jotka ovat "vähäisiä". Miten vähäiset muutokset maksavat 2,4 miljoonaa euroa, jolla saisi koko Hippoksen suunniteltua alusta pitäen uudelleen?

8. Jäähallyhtiöllä ei ole resursseja tehdä mitään Hippos-hankkeen valmistelua

Päätöstekstin perusteluissa sanotaan tavoitteeksi *"Hippos-hankkeen jäähallikeskuksen suunnitelmien ostamisesta Jyväskylän Hippos Ky:ltä. ... Kaupan tarkoituksena on varmistaa hankkeen valmistelun eteneminen hallinto-oikeuden käsittelyaikataulusta riippumatta."* Perustelu ei tunnu uskottavalta. Jäähallyhtiöllä ei ole henkilöresursseja ja takaus vaikuttaa enemmän keinolta rahoittaa Jäähallyhtiötä ja sen kautta Jyväskylän Hippos Ky:tä.

- Tilipäätöksen 2023 <https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/2024-06/tp-jaahalli-2023.pdf> mukaan *"Yhtiöllä ei ole palkattua henkilökuntaa, eikä palkkoja ole maksettu."* *"Palkat ja palkkio: toimitusjohtaja 8000€, hallitus 7090€"*.
- Yhtiöllä on 4,5 miljoonaa euroa lainaa Kuntarhoitus Oyj:ltä, josta päätöstekstin mukaan *"(tällä hetkellä käytössä on noin 1,4 miljoonaa euroa)"*
- Yritystodistusohjelma on lyhytaikaisen rahoituksen muoto. Eli 1,4 milj. euron laina on lyhytaikainen eli alle 5 vuotta, mikä sanotaan 2023 tilinpäätöstiedoissakin *"Yhtiön pitkäaikaisista veloista erääntyy myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua 0,00 euroa."*
- Edellä olevien tietojen ja tilinpäätöstietojen perusteella Yhtiöllä selviytyminen jo käytössä olevasta lainasta omalla toiminnalla on kyseenalaista.
- Yhtiö ei ole kyennyt hoitamaan edes omia hallinnollisia perusvelvoitteitaan, sillä Patentti- ja rehisterihallitukselle on viimeksi toimitettu Yhtiön tilinpäätöstiedot tilinpäätöksestä vuodelta 2017 (viitattu 19.12.2024).

Kuten edellä on todettu, valitus ei koske millään tavoin Jyväskylän Hippos Ky:tä, joka voi valituksesta huolimatta jatkaa Hippoksen suunnittelua haluamallaan tavalla.

9. Jyväskylän Hippos Ky kaupungin yhteistyökumppanina

Päätöstekstissä (liitteitä ei ole) ei anneta mitään tietoa siitä, kenen kanssa Jyväskylän

kaupunki tosiasiallisesti operoi, jotta voitaisiin arvioida estellisyyksiä ja jääviyksiä. Takana on yhtä epämääräinen Hippos-himmeli kuin valtuuston 30.9.2024 §58 päätöksessä.

Jyväskylän Hippos Ky (Y-tunnus: 3006218-1)

- postiosoite: c/o GSP Group Oy Mannerheimintie 105 00280 Helsinki Suomi
- vastuualainen yhtiömies: Jyväskylän Hippos GP Oy
 - o prokuristi _____ (Prokuristit edustavat yhtiötä kukin yksin.)
- äänetön yhtiömies
 - o Hippoksen Yhteissijoitus Ky, Y-tunnus 3247889-3 (panos 44 milj. euroa)
 - o Jyväskylän kaupunki, Y-tunnus 0174666-4 (panos 23 milj. euroa)
 - o Lehto Group Oyj, Y-tunnus 2235443-2 (panos 10 milj. euroa)
 - Lehto Group Oyj on mukana 10 milj. euron osuudella. Se on neuvotellut exitistä 5 milj. eurolla. <https://www.sjl.fi/paikalliset/6326809>

Jyväskylän Hippos GP Oy (Y-tunnus: 3000801-1)

- osakepääoma: 5000 €
- postiosoite: c/o GSP Group Oy Mannerheimintie 105 00280 Helsinki
- **ei toimitusjohtajaa**, vaikka Jyväskylän Hippos Ky:n vastuunalainen yhtiömies
- hallitus (Rekisteröity 07.11.2023 09:52:16)
 - o puheenjohtaja: _____
 - o jäsenet: _____
- prokuristi: _____ (Prokuristit edustavat yhtiötä kukin yksin.)

Hippoksen Yhteissijoitus Ky (Y-tunnus: 3247889-3)

- postiosoite: c/o Accenda Oy Köydenpunojankatu 2 F 00180 Helsinki
 - o Accenda Oy on tilitoimisto
- vastuunalainen yhtiömies: Hippos Yhteissijoitus GP Oy
- äänetön yhtiömies: SEPOS Oy, Y-tunnus 2614256-8 (panos 100€)

Hippos Yhteissijoitus GP Oy (Y-tunnus: 247890-6)

- postiosoite: c/o Sepos Oy PL 171 00121 Helsinki Suomi
- osakepääoma 0€
- Yhtiön toimialana on toimiminen Hippoksen Yhteissijoitus Ky -nimisen kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä
- ei toimitusjohtajaa
- hallitus
 - o Puheenjohtaja: _____
 - o Jäsenet: _____

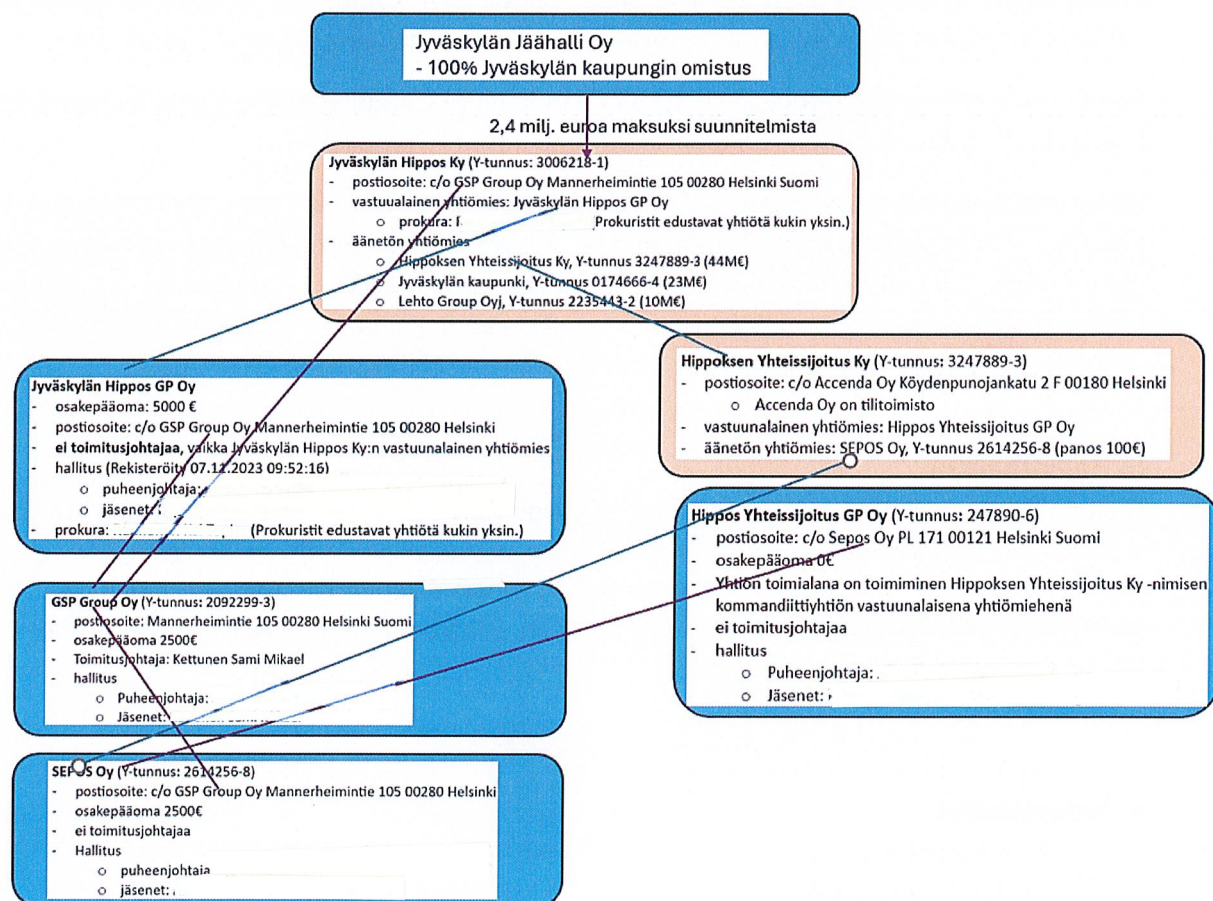
GSP Group Oy (Y-tunnus: 2092299-3)

- postiosoite: Mannerheimintie 105 00280 Helsinki Suomi
- osakepääoma 2500€
- Toimitusjohtaja: _____
- hallitus
 - o Puheenjohtaja: _____
 - o Jäsenet: _____
- 2024: lv 822k€

SEPOS Oy (Y-tunnus: 2614256-8)

- postiosoite: c/o GSP Group Oy Mannerheimintie 105 00280 Helsinki
- osakepääoma 2500€
- ei toimitusjohtajaa
- Hallitus
 - o puheenjohtaja
 - o jäsenet:
- 2023: lv 164k€, tulos 925k€

Yrityshimmeliä on paljon normaalia poikkeavia kuvioita ja ihmeellisiä sidoksia. Yrityksillä ei ole toimitusjohtajaa, monessa yrityksessä prokuristi on Kai Ruuhonen. Hän on entinen Lehto Tilat Oy:n toimitusjohtaja ja nyt Hipposhankkeen projektijohtaja, jota titteliä hän käyttää.

Kuva 1. Yrityshimmeli ja sen kytkökset toisiinsa

10. Yhteistyö yrityksen kanssa, jota ei ole olemassa

Päätöstekstin mukaan ”Tarkoituksena on, että valtuuston päätöksen tultua lainvoimaiseksi Hippos Ky ostaa suunnitelmat takaisin Jäähalli Oy:ltä jatkaakseen hanketta valtuuston päätöksen mukaisesti.” PRH:n yritysrekisterin mukaan kyseistä Hippos Ky -nimistä yritystä ei ole olemassa, eikä siitä ole siten mitään tietoa. Myös tältä osin asia vaatisi tarkennusta.

11. Jyväskylän kaupungin taloudellinen tilanne ja riski takauksesta

Jyväskylä tekee vuonna 2024 lähemmän 10 milj. euroa alijäämää ja vuonna 2025 arviolta 20 milj. euroa. Jyväskylän kaupungin yt-neuvottelut päättyivät marraskuussa ja jopa 167 työntekijää voidaan irtisanoa.

Kuntalain 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtäviä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Selvästikin nyt päätetty takauksessa on merkittävä taloudellinen riski.

4. Yhteenvetona

Päätöksen osalta on melkoisesti epäselvyyksiä. Päätös tulee kumota, koska päätösteksti on täysin rittämätön taloudellisten riskien arvioimiseen ja näin merkittävän päätöksen tekemiseen.

Parasta olisi, että epäselvyydet selvitettäisiin ennen uutta kaupunginhallituksen päätöstä julkisesti ja avoimesti, jotta Hippoksen kehittämisessä ei ajauduttaisi umpikujaan.

Päätöstekstissä esitetty perustelu, miksi toimenpide Hippos-hankkeen kannalta on tarpeen, ei vakuuta ja vaikuttaa tekosyyllä. Tavoitteena on antaa 2,4 milj. euron taloudellinen tuki Jyväskylän Hippos Ky:lle. Tilinpäätöstietojen perusteella Jyväskylän Jäähalli Oy:llä tulee olemaan vaikeuksia selvitä jo nykyisistä lainavelvoitteistaan. Siten riski kaupungin joutumisesta aiemman tavoin 2,4 milj euron maksajaksi on merkittävä.

5. Hallintolaista

Hallintolain 4 luku 20§ perusteella tämä kirjelmä on tullut vireille Jyväskylän kaupunginhallitukselle ja sen tulee asia käsitellä. Hallintolain 23§ velvoittaa asian viivytyksettömään käsittelyyn.

Toimielimellä on ns. käsittelypakko. Lisäksi PL 21§ turvaa oikeuden asianmukaiseen viranomaiskäsittelyyn ja oikeusturvan saatavuuden. Siinä on menettelylliset perusoikeudet eli esim. oikeus saada perusteltu päätös.

6. Yhteystiedot